

47è Col·loqui
de la Societat d'Onomàstica

Onomàstica de la Conca de Tremp i la Terreta

Tremp – Sapeira,
6–8 de maig de 2022

1a circular (desembre de 2021)

Introducció

Les comarques nord-occidentals del país són, a dia d'avui, les que han estat menys estudiades d'una manera sistemàtica des del punt de vista onomàstic. Tot i el gran interès que hi ofereix tant la toponímia com l'antroponímia, que ja va ser posat en relleu pels lingüistes que al principi del segle XX les van resseguir, i tot i el fet que Joan Coromines les convertís en un dels àmbits predilectes de les seves excursions de recerca, podem dir a hores d'ara que continuen sent, almenys en el pla de la recollida i fixació integral dels seus noms de lloc i de persona, les *grans desconegudes*. Sens dubte hi ha contribuït, a desgrat de l'exceptional interès del seu paisatge, el fet que parlem d'un territori que ha patit històricament unes condicions d'aïllament i de marginalitat que, als anys seixanta i setanta del segle passat, les va portar a un buidament demogràfic sense precedents. Tot i això, es percep durant les darreres dècades a tot el domini pirinenc i prepirinenc el sorgiment d'una presa de consciència dels seus valors i la defensa i reivindicació del seu patrimoni cultural en el sentit més ampli de l'expressió. I, dins aquest patrimoni que cal salvaguardar i que cal difondre, l'onomàstica hi té, sens dubte, un paper capdavanter.

Proposem, doncs, centrar el 47è Col·loqui de la Societat d'Onomàstica (SdO) en un sector especialment emblemàtic de l'àmbit descrit, Tremp i el seu entorn immediat: la Conca, per una banda, i la Terreta, per l'altra. Un domini geogràfic molt representatiu dels Prepirineus i de la seva intrínseca diversitat, que es concreta en un territori resseguit per dos dels principals rius del país (la Noguera Pallaresa a la part de la Conca de Tremp i la Noguera Ribagorçana al cantó de ponent, conegut tradicionalment com la Terreta). I un territori que, pel fet de ser en bona mesura, en el pla lingüístic i dialectològic, un àmbit de transició, ofereix el màxim interès per a incentivar i promoure l'estudi en sentit ampli de la seva onomàstica. Un estudi que ja compta amb els precedents assenyalats, i els que s'han materialitzat posteriorment (com el recull de noms de Tremp i de Claret de Jordi Mir, de l'any 1983, o les recerques impulsades a partir dels anys 90 per tota la Ribagorça per Xavier Terrado), però que ara, en la perspectiva d'una reivindicació general dels Pirineus i dels seus valors en un sentit integral –culturals, patrimonials, paisatgístics–, pren una dimensió de necessitat peremptòria i inajornable.

Objectius

- Fer una aproximació al coneixement dels noms de lloc i de persona de la Conca de Tremp i la Terreta especialment i, de manera més àmplia, els de l'àrea pirinenca i terres veïnes. El seu origen, la seva història, les seves característiques i la seva vitalitat.
- Incentivar la recopilació i l'estudi dels noms propis de lloc i de persona d'aquest territori.
- Fomentar l'estudi i la divulgació de l'onomàstica local i relacionar-la amb la dels municipis i les comarques veïnes.
- Difondre els estudis d'onomàstica que s'hagin fet i que s'estiguin fent sobre la Conca de Tremp i sobre la Terreta.
- Contribuir a l'onomàstica catalana amb els resultats de les recerques fetes per al col·loqui i les que es puguin fer a partir d'aquest.
- Generar debat al voltant de la toponímia i l'antroponímia i del seu ús.

Temes

- Onomàstica de la Conca de Tremp i la Terreta (i també de l'àmbit pirinenc i dels municipis i les comarques veïnes)
- Toponímia i medi natural: la geologia, el clima, les aigües, la vegetació, la fauna i el paisatge físic en general

Comunicacions

Les propostes de comunicació per participar en el col·loqui s'han de fer arribar per correu electrònic des d'ara fins al 31 de gener de 2022 a la secretaria del col·loqui: sdo2022tremp@gmail.com.

Els interessats hi han d'indicar les seves dades personals (nom i cognoms, adreça electrònica i domicili) i han d'adjuntar-hi un text amb el títol i un resum de la comunicació d'una extensió entre cinc-cents i dos mil caràcters.

La data límit per lliurar el text definitiu, que haurà de tenir una extensió màxima de 35.000 caràcters amb espais, serà el 30 de setembre de 2022.

Secretaria

NÚRIA SERRA CABANAS

Servei Comarcal de Català del Pallars Jussà (CNL Lleida)

Consorci per a la Normalització Lingüística

Adreça postal: Carrer de Soldevila, 18. 25620 Tremp

Adreça electrònica: sdo2022tremp@gmail.com

Coordinadors

SÍLVIA ROMERO GALERA (CPNL)

JOAN TORT DONADA (UB / SdO)

JOAN ANTON RABELLA RIBAS (Oficina d'Onomàstica IEC / SdO)

Comitè científic

AURELI BARRULL (Fem Terreta)

LLUÍS COLOMÉS (Fem Terreta)

JORDI MIR I PARACHE (IEC / SdO)

RAMON SISTAC VICÉN (UdL / IEC / SdO)

XAVIER TERRADO PABLO (UdL)

ALBERT TURULL RUBINAT (UdL / IEC / SdO)

SILVIA VEÀ (URV / SdO)

Lloc

Divendres i dissabte: seu de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (Passeig de Pompeu Fabra, 21, Tremp).

Diumenge: sala Polivalent de la Casa Nova (Casa Sullà) de Sapeira (Sapeira).

Organització

Societat d'Onomàstica

Institut d'Estudis Catalans

Servei Comarcal de Català del Pallars Jussà

Entitats col·laboradores

Ajuntament de Tremp

Arxiu Comarcal del Pallars Jussà

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Diputació de Lleida

Consorci per a la Normalització Lingüística

Fem Terreta. Associació pel Patrimoni de la Terreta

Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Allotjament

HOTEL ALEGRET (Plaça de la Creu, 30, Tremp)

HOTEL SEGLE XX (Plaça de la Creu, 8, Tremp)